

Festes Patronals **Forcall** 2013

del 23 al 31 d'agost

SALUTACIÓ DE L'ALCALDE

Enfront un clima econòmic i social complicat, tornem de nou a les nostres festes patronals, que es presenten com un moment per evadir-nos d'estes circumstàncies més complicades, per estar en la gent al carrer, gaudir de les persones, dels amics i la família i com no; de la festa.

Però no obstant, no hem d'oblidar que les adversitats es multipliquen: legislacions de reforma local, que es trauen de la màniga; emmascarades en una falsa eficiència i racionalització de l'administració i que retallaran milers de competències en els pobles xicotets –serveis socials com residències o assistència domiciliaria, educatius o culturals com guarderies, biblioteques o reducció d'unitats escolars, serveis sanitaris que es retallen i altres serveis que poden privatitzar-se com l'aigua-. Serveis fonamentals i importants que amb l'excusa de la situació actual serveixen per fer negoci, tornant a segles passats. No! No hem segut els pobles xicotets els culpables d'esta crisi, no som els que hem generat el deute. Mes bé, som els que aguantem davant de plans de proveïdors que afavoreixen als que ho han fet malament; i avancem els diners –de les obres, dels serveis socials, dels programes d'ocupació, del subministre de l'escola, de l'atenció a la infància.... I que en el cas de Forcall, la Generalitat Valenciana no ens paga i ens deu i que supera en més de mil € per habitants, arribant a l'esgarrafadora xifra de uns 600.000€ actualment; fent impossible dur endavant alguns dels projectes que ens havíem proposat i que eren importants pel poble o petites obres que generarien ocupació en les petites empreses del poble, a la vegada que millores en Forcall. Legislacions mediambientals que no protegeixen l'essència de la nostra terra i gent curta de mires que no s'atreveixen a dir clarament que no volen determinats impactes –fracking- en una terra –la nostra-, que si necessita l'aigua que és present i és futur.

Per tant i davant d'estes i altres adversitats i de situacions econòmiques insuportables, no creades per nosaltres, dia a dia l'hem d'afrontar i continuar "lluitant" contra les desigualtats, incrementades en els pobles d'interior com el nostre; Forcall. Pobles que no han gastat el que no tenien, ni han viscut per damunt de les seues possibilitats com diuen molts per desviar l'atenció de la realitat. La responsabilitat de cadascú de nosaltres es vetlar per aconseguir el millor pel nostre poble, treballar conjuntament i en la mateixa direcció, per tal de dur endavant les possibles millores i fer-ho amb responsabilitat, adequant-nos a la realitat. Algo que també ha fet la Comissió, sent realistes de la situació i adequant les festes per a que tinguem el millor possible dins de les circumstàncies actuals i tirar endavant les festes patronals que ens preparen per a tots i totes sense exclusió. A ells novament la meua enhorabona per la seua implicació en estos moments difícils.

Enguany però, hi haurà una persona molt implicada en el nostre poble, algú molt especial que no estarà per tal de vigilar al obrir els bous, muntar barreres, fer pregons, tirar la traca, ficar la llum a les colles, vigilar l'aigua....Una persona treballadora, senzilla i honesta que va tindre molta dedicació a Forcall; el nostre aguatzil Evaristo, del que qualsevol que el coneguera podria aprendre que ser senzill i un mateix es una virtut. Algo que falta molt en estos temps. A ell un record obligatori.

Es com deia més amunt, el temps que ens toca i que en alguns casos es repeteix o té similituds i en ell les festes esdevenen un moment de convivència i participació i la comissió necessita d'ella. Totes les institucions i organitzacions necessiten de la major col·laboració i participació dels seus membres per aconseguir una millor garantia d'èxit. Per això des d'este lloc vos demano que participeu activament en tot allò que pugueu i gaudiu de les festes i siguen un èxit per a tots.

Bones Festes!

Santi Pérez Peñarroya
Alcalde

Foto Mónica Bordas

SALUTACIÓ DEL MOSSEN

A tots els fills i filles de Forcall:

Anem a començar la nostra Festa Major i no podem oblidar, per solidaritat, tantes i tantes famílies que en aquest moment passen penoses dificultats. Ara bé, també ens ha de servir a tots aquesta crisi, per pensar un poc si vertaderament vivim una realitat fictícia que, a costelles de tots, ens han muntat. Recordar qui ho passe mal no està de més en la nostra Festa Major: per solidaritat i per ganes de superar tot allò que és contrari a la dignitat de la persona.

Que la pau, harmonia i alegria siguin una realitat durant aquests dies de la nostra festa major. Per a tots els joves i grans, que gaudiu de tots els actes lúdics, bous, berbenes i totes aquelles activitats senzilles que us facin feliços. Prengueu iniciatives com sabeu, perquè els altres puguin gaudir i passar-ho bé. L'alegria del poble depèn molt de cadascú de nosaltres. I dir-vos, com no pot ser d'una altra manera, no us oblideu quines són les arrels de la Festa Major: la Mare de Déu de la Consolació i Sant Victor.

Que ells ens donen la força i la valentia per així treballar per un Forcall millor, per una convivència més profunda i tots junts, caminant endavant, superarem tota dificultat.

(Vull recordar que podeu agarrar les "haches" el dia de la Mare de Déu i tornar-les després de la processó de Sant Victor).

Bones festes,

Mossèn Juanjo.

Foto Ximo Segura Ferrer

SALUTACIÓ COMISSIÓ

L'emoció ens torna a invadir. L'estui acaba però a Forcall comença la festa. Uns dies que vivim amb alegria i germanor, en els que cada acte és especial. Els xiquets somrients juguen a la plaça amb el soroll de fons dels coets, els joves tornen a obrir els seus casals i allargar les vetllades fins a la matinada, els més grans es retroben mentre omplen de vida els carrers i la plaça del nostre poble.

Any rere any, des de la comissió ens esforcem per tirar endavant unes festes patronals en què necessitem la col·laboració de tots els forcallans. Som molt conscients de què l'actual situació econòmica ens afecta a tots, és per això que hem hagut d'ajustar alguns actes per fer possible esta celebració.

Aprofitem estes línies per agrair de forma especial a totes aquelles persones que de manera desinteressada han col·laborat econòmicament per pagar el bou del divendres 30 d'agost. També, als establiments que ens ajuden a patrocinar els diferents actes; i en definitiva, a tots els que d'una manera o d'altra participeu.

Esperem que gaudiu amb la programació que hem preparat, que passeu unes bones festes i que recordeu que la vostra ajuda és la millor recompensa al nostre treball.

Visca Forcall!

Comissió de Festes de Forcall

FESTES PATRONALS EN HONOR A LA MARE DE DÉU DE LA CONSOLACIÓ I SANT VÍCTOR MÀRTIR

FORCALL 2013

Divendres, 23 d'agost

20:00h: Inici de festes amb la xaranga de Cincorres "EL carro pel pedregal" i sangria per a tots els assistents.
00:00h: Actuació de l'orquestra "FUEGO".

Viernes, 23 de agosto

20:00h: Inicio de fiestas con la charanga de Cincorres "El carro pel pedregar" y sangria para todos los asistentes.
00:00h: Actuación de la orquesta "FUEGO".

Dissabte, 24 d'agost

13:00h: Toc d'Ave Maria i Volteig General de Campanes.
16:30h: Bous de carrer a la Plaça Major
20:00h: Eixida de la processó cap a l'ermita de la Patrona. Allí, darrer dia de la novena i rosari de les torxes fins l'església parroquial, on es cantarà la Salve.
23:00h Bou serril embolat a la Plaça Major de la ramaderia "El Pizarral".
00:00h: Actuació de l'orquestra "HYDRA".

Sabado, 24 de agosto

13:00h: Toque del Ave Maria y Volteo General de Campanas.
16:30h: Toros de calle en la Plaza Mayor
20:00h: Salida de la procesión hacia la ermita de la Patrona. Allí, último día de la novena y rosario de las antorchas hasta la iglesia parroquial, donde se cantará la Salve.
23:00h Toro embolado a la Plaza Mayor.
00:00h: Actuación de la orquesta "HYDRA".

Diumenge, 25 d'agost

07:30h: Ave Maria i volteig general de campanes.
08:00h: Rosari de l'Aurora, seguidament Santa Missa.
11:00h: Missa solemne concelebrada.
12:30h: Cercavila que transcorrerà pels principals carrers del poble, amb danses i grups.
13:00h: Volteig General de Campanes.
17:30h: Vespres cantades en honor a la Mare de Deu de la Consolació, la nostra patrona.
18:00h: Processó. En la Plaça Major, tradicional relació de l'àngel a càrrec de Lola Antequera.
21:00h: Entrada de Sant Víctor des de l'ermita de Sant Josep, commemorant l'arribada de les seues relíquies a Forcall.
A la plaça Major Relació del soldat romà a càrrec de Pedro Molinos. En l'església, cant de completes.
00:00h: Ball de disfresses amb el

Domingo, 25 de agosto

07:30h: Ave Maria y volteo general de campanas.
08:00h: Rosario de la Aurora, seguidamente Santa Misa.
11:00h: Misa solemne concelebrada.
12:30h: Pasacalles que transcurrirá por las principales calles del pueblo, con danzas i grupos.
13:00h: Volteo General de Campanas.
17:30h: Vísperas cantadas en honor a la Virgen de la Consolación, nuestra patrona.
18:00h: Procesión. En la Plaza Mayor, tradicional relación del ángel a cargo de Lola Antequera.
21:00h: Entrada de Sant Víctor desde la ermita de San José, conmemorando la llegada de sus reliquias a Forcall. En la plaza Mayor Relación del soldado romano a cargo de Pedro Molinos. En la iglesia, canto de completas.
00:00h: Baile de disfraces con el "TRIO

"TRIO NEO". Premis patrocinats per la Carnisseria Vicente.

NEO". Premios patrocinados por la Carnicería Vicente.

Dilluns, 26 d'agost

07:30h: Ave Maria i Volteig General de Campanes.
08:00h: Rosari de l'Aurora, seguidament Santa Missa.
11:00h: Missa solemne concelebrada.
12:30h: Cercavila que transcorrerà pels principals carrers de la vila, amb danses i grupes.
13:00h: Ave Maria i Volteig General de Campanes.
17:30h: Vespres cantades en honor de Sant Víctor, el nostre patró.
18:00h: Processó amb la imatge del Sant i a la Plaça Major tradicional relació del soldat romà a càrrec de Jose Maria Moya.
22:00h: "Ball rodat" a la Plaça Major
00:00h: "Coetà" a la Plaça Major

Lunes, 26 de agosto

07:30h: Ave Maria y Volteo General de Campanas.
08:00h: Rosario de la Aurora, seguidamente Santa Misa.
11:00h: Misa solemne concelebrada.
12:30h: Pasacalles que transcurrirá por las principales calles de la vila, con danzas y grupas.
13:00h: Ave Maria y Volteo General de Campanas.
17:30h: Vísperas cantadas en honor de San Víctor, nuestro patrón.
18:00h: Procesión con la imagen del Santo y a la Plaza Mayor tradicional relación del soldado romano a cargo de Jose Maria Moya.
22:00h: "Ball rodat" en la plaza Mayor
00:00h: "Coetà" en la Plaza Mayor

Dimarts, 27 d'agost

08:00h: Excursió pel terme.
11:00h: Aniversari en sufragi dels forcallans difunts.
17:00h: Bous de carrer a la Plaça Major.
18:00h: Inauguració del casal del vi i la cervesa
22:30h: Bou serril embolat a la Plaça Major de la ramaderia "El Pizarral".
00:00h: FESTA HIPPY amb DISCO STAR SHOW. Vine disfressat!!!! Premi patrocinat pel Palau dels Osset.

Martes, 27 de agosto

08:00h: Excursión por el término.
11:00h: Aniversario en sufragio de los forcallanos difuntos.
17:00h: Toros de calle en la Plaza Mayor.
18:00h: Inauguración del casal del vino y la cerveza
23:00h: Toro cerril embolado en la Plaza Mayor de la ganadería "El Pizarral".
00:00h: FIESTA HIPPY con DISCO STAR SHOW . Ven disfrazado!!!! Premio patrocinado por el Palau dels Osset.

Dimecres, 28 d'agost

12:00h: XV concentració de paelles a la Plaça Major. Als participants se'ls facilitarà l'arròs, patrocinat per Polo i Conesa.
16:30h: Concurs de guinyot al Bar Els Ports
18:00h: Apertura del casal del vi i la cervesa
19:30h: Missa i Novena en honor a Sant Víctor.
21:30h: Sopar de pa i porta a la Plaça Major, vi i olives patrocinat per Polo i Conesa.
00:00h: Actuació del "DUO CON MUCHO GUSTO amb el tradicional ball de la rosa. Premi patrocinat pel Mesón de la Vila.

Miercoles, 28 de agosto

12:00h: XV concentración de paellas en la Plaza Mayor. A los participantes se les facilitará el arroz, patrocinado por Polo y Conesa.
16:30h: Concurso de guiñote al Bar Els Ports
18:00h: Apertura del casal del vino y la cerveza
19:30h: Misa y Novena en honor a San Víctor.
21:30h: Cena de sobaquillo a la Plaza Mayor. Vino y aceitunas patrocinado por Polo y Conesa.
00:00h: Actuación del "DUO CON MUCHO GUSTO" con el tradicional baile de la rosa. Premio patrocinado por el Mesón de la Vila.

Dijous, 29 d'agost "dia dels xiquets"

11:00h: Parc Infantil al pavelló de festes
16:30h: Concurs de botifarra al Bar Ca Costa
17:00h: Gimcana infantil a la Plaça Major i en finalitzar xocolatada a càrrec del Grup de Dones els Tres Rius. Premis patrocinats per l'estanc Consue.
18:00h: Apertura del casal del vi i la cervesa
19:00h: 3ª Edició de la Gimcana de la cervesa (+18) Premis patrocinats per Carnisseria Rossamelia.
21:30h: Sopar de germanor a la Plaça Major.
23:00h: Espectacular Bingo de 500 € a la Plaça Major.
00:00h: Gran actuació de *Todolella* Comedy amb l'actuació de l'humorista todolellà VICTORTO. Patrocinat per Hostal Aguilar, bar Ca Costa, bar Els Ports, bar La Volta, Forn de la Vila, Forn de Paco i Joieria i Teixits Cervera.
00:30h: II FESTA REMEMBER PUB GREVOL, torna a viure les nits grevolines, metros de xupitos, bona música i el millor ambient!!

Jueves, 29 de agosto "día de los niños"

11:00h: Parque Infantil al pabellón de fiestas.
16:30h: Concurso de botifarra al Bar Ca Costa.
17:00h: Gimcana infantil a la Plaza Mayor y al finalizar chocolatada a cargo del Grup de Dones els Tres Rius. Premios patrocinados por el Estanco Consue.
18:00h: Apertura del casal del vino y la cerveza
19:00h: 3ª Edición de la Gimcana de la cervesa (+18) Premios patrocinados por Carnicería Rossamelia.
21:30h: Cenar de Hermandad en la Plaza Mayor.
23:00h: Espectacular Bingo de 500 € en la Plaza Mayor.
00:00h. Gran espectáculo de *Todolella* Comedy con la actuación del humorista todolellano VICTORTO. Patrocinado por el Hostal Aguilar, bar Ca Costa, bar Els Ports, bar la Volta, Forn de la Vila, Forn de Paco i Joieria i Teixits Cervera.
00:30h: II FIESTA REMEMBER PUB GREVOL, vuelve a vivir las noches grevolinas, metros de chupito, buena música y el mejor ambiente!!

Divendres, 30 d'agost "dia dels jubilats"

11:00h: Solemne Missa en Honor del Jubilat acompanyada de la Rondalla d'Alcanyís.
14:00h: Dinar de germanor
17:00h: Actuació de la Rondalla d'Alcanyís en la Plaça Major.
17:00h: Campionat de futbol Intercolles. Premi patrocinat per Carnisseria Rossamelia
18:00h: Apertura del casal del vi i la cervesa
00:00h. Bou embolat a la Plaça Major de la ramaderia "La Señora" patrocinat per un grup de joves forcallans.
01:30h: DISCO VIDEO MAPPING amb animació i moltes més sorpreses.

Viernes, 30 de agosto "día de los jubilados"

11:00h: Solemne Misa en Honor de los Jubilados acompañada de la rondalla de Alcañiz.
14:00h: Comida de Hermandad
17:00h. Actuación de la rondalla de Alcañiz en la Plaza Mayor.
17:00h: Campeonato de futbol Intercollos. Premio patrocinado por Carniceria Rossamelia.
18:00h: Apertura del casal del vino y la cerveza
00:00h: Toro embolado en la Plaza Mayor de la ganadería "La Señora" patrocinado por un grupo de jóvenes forcallanos.
01:30h: DISCO VIDEO MAPPING con animación y muchas más sorpresas

Dissabte, 31 d'agost: "Dia de la Peña Taurina Cornupetes"

12:00h: Vaquetes confiteres a la Plaça Major, amenitzades per la Xaranga
17:00h: Corro de vaques a la Plaça Major amb xaranga. Una vaca patrocinada per *Naturcarn*.
18:00h: Apertura del casal del vi i la cervesa

Sábado, 31 de agosto "Dia de la Peña Taurina Cornupetes"

12:00h: Vaquillas confiteras en la Plaza Mayor, amenizadas por Charanga.
17:00h: Corro de vacas en la Plaza Mayor con charanga. Una vaca patrocinada per *Naturcarn*.
18:00h: Apertura del casal del vino y la cerveza

19:00h: Prova de 2 bous cerrells de la ramaderia de Sergio Centelles Badal a la Plaça Major.

22:30h: Embolada de dos bous cerrells de la Ramaderia de Sergio Centelles Badal a la Plaça Major.

00:00h: Actuació de l'orquestra "DRACO".

19:00h: Prueba de dos toros cerriles de la ganaderia de Sergio Centelles Badal en la Plaza Mayor.

22:30h: Embolada de dos toros cerriles de la ganaderia de Sergio Centelles Badal en la Plaza Mayor,

00:00h: Actuación de la orquesta "DRACO".

Foto Xavier Ferrer Chus

BASES CONCURS DE FOTOGRAFIA DIGITAL DE FORCALL

Participació: Poden participar en el "Concurs de Fotografia digital de Forcall 2013" tots els fotògrafs aficionats o professionals interessats en el tema.

Temàtica: La temàtica està al voltant de Forcall, és requisit imprescindible que la fotografia estiga realitzada en qualsevol indret del terme de municipal de Forcall

Presentació: Les obres han d'estar presentades en format paper en dimensions 20 x 30 cm i acompanyades per un Cd en format JPEG amb una resolució mínima de 150 ppp (697 x 973 píxels) o de 300 ppp (3008 x 2000 píxels). No han d'estar en cap tipús de suport, sols la fotografia. Cada participant pot presentar un màxim de tres fotografies. Els Cd aniran acompanyats d'un pseudònim o títol, i en un sobre en el mateix pseudònim figurarà:

Nom i cognoms
Adreça
Telèfon o mail de contacte

Els treballs presentats no poden haver estat presentats en altres concursos.

L'Ajuntament de Forcall es reserva el dret a utilitzar i reproduir l'obra en catàleg, audiovisual o en els suports que considera oportuns, respectant sempre l'autoria de l'obra, tenint com a finalitat la difusió i promoció del patrimoni i la cultura local.

L'Ajuntament de Forcall declina qualsevol responsabilitat respecte a l'autenticitat de les dades facilitades pels participants

Enviament: Les obres poden ser presentades en persona a l'Ajuntament de Forcall o a l'Oficina Tourist Info, o bé enviades a

Concurs de Fotografia Digital de Forcall 2013.
Ajuntament de Forcall
Plaça Sant Miquel 6
12310. Forcall

Calendari

El període de recepció dels treballs serà fins el dia 8 de desembre de 2013.

El jurat es reunirà per a valorar les obres i seleccionarà el primer, segon i tercer premi.

El veredictes es farà públic en el taulell d'anuncis de l'Ajuntament de Forcall i en la pàgina web <http://www.forcall.es> l'últim cap de setmana de l'any.

Premis

1 premi: 300 €; 2 premi: 200 € ; 3 premi. 100 € .

Cada participant només opta a un premi, que serà el de major reconeixement, quedant desqualificats de la resta de premis.

Foto Sergio Bordás

ENTREVISTA A SANT VÍCTOR

Estic sol a casa. Demà al matí he d'anar a buscar la família per marxar cap a les festes del Forcall. No hi ha manera de trobar les claus del cotxe; no sé on les he pogut perdre. Quan es faci de dia, tornaré a mirar-ho tot.

M'assec al sofà. Per la televisió estan entrevistant a un personatge famós. No em trec les claus del cap. Penso en Sant Víctor. Em quedo endormiscat i... de sobte em trobo fent-li una entrevista:

Pregunta - I li demanen moltes coses?

Resposta - No massa, cada vegada menys. Prompte estaré a l'atur com molts de vafros.

P - I quines coses li demanen?

R - Mira, avui en tot el dia, només una mare que vol que tingue cura de sa filla que tornarà a casa tard, de matinada.

I ara, fa poc, un altre que ha perdut les claus del cotxe.

P - És cert allò que diu "la Relació" de les tempestes i la campana de Sant Víctor?

R - Sí, sí, i tant! (Ara se'l veu entusiasmat). Quan venia una pedregada d'estiu, d'aquelles que amenaçaven la collita, de seguida m'arribaven les pregàries dels meus forcallans; i tot seguit veia jo dos o tres homes que venien decidits cap a l'església a tocar la campana de "Sant Vito". I ja em veus a mi -(se'n riu)- bufant els núvols i... ala, a espargir la tronada! Allí sí que me lluia jo. Em penso que no he fallat mai.

P - Què li faltaria per a ser feliç?

R - (Somriu). Bé, feliç ja ho sóc; però entenc la pregunta. Em faltaria poder exercitar més el meu ofici.

P - Vol dir de soldat?

R - No, no. Em referisc a fer de patró dels forcallans. A qualsevol professional li agrada la seva faena i que li pregunten o que li demanen consell. A mi també: i el meu treball és el de protegir els fills del Forcall.

P - Quan vaja al seu poble vol que els done algun encàrrec de part seva?

R - Sí, gràcies. Primer de tot els dius que a vore si em donen una mica més de treball que si no Sant Pere em posarà a l'atur.

I després digues-los que els conec a tots un per un. Que penso molt en ells.

Que em demanen el que vulguen, que per això estic ací i em van triar com a patró. I els amics estan per a quan fa falta.

Ah, i una forta abraçada a tots de la meua part!

M'alço mig adormit del sofà per anar-me'n al llit. De sobte... *clinc, clinc*, les claus que cauen a terra. No m'explico d'on han pogut eixir. Gràcies Sant Víctor!

Jota Eme

LA SAMARRETA

Joaquín Segura Ferrer

Les Festes Patronals de Forcall són un ric conjunt d'actes per a tots els públics. Sense cap dubte, els dies més sentits de les festes majors per a tots els forcallans i totes les forcallanes són: dissabte, amb el darrer dia de la novena; diumenge, amb la diada dedicada a la Mare de Déu de la Consolació; i dilluns, amb les celebracions envers el patró Sant Víctor Màrtir. Diumenge i dilluns, durant les cercaviles i processons la plaça Major, els carrers i la placeta de l'Església esdevenen un immillorable aparador de vestimentes tradicionals. Les moltes i diferents danses omplien de colors, vestits típics, flors, perfums, olor d'alfàbega i joies els variats carrers de pas que es converteixen en un autèntic museu etnològic amb moltes més peces que qualsevol sala d'exposicions d'aquesta temàtica.

La samarreta és un ball dels dansants que estava, està i estarà present en l'imaginari col·lectiu de totes les generacions pretèrites i tots els habitants de Forcall. Durant anys el ball estava apaïvat, però no mort. Molts paisans recordaven i recorden una cançó popular que podia seguir la música de gaita i tabal de la dansa. Ja en el llibre del 750è aniversari de la Carta Poble es va recollir la melodia, una breu explicació i la tornada de la samarreta a càrrec de mossèn Víctor Manuel Cardona. No sabem quan es va deixar de ballar la samarreta amb certesa. En un article que es va publicar al programa de festes 2009 podem llegir el següent: "Este baile tiene sus dificultades y por ello a la gente moderna se le resiste ("no l'agarran") y nos tememos que acabe por desaparecer". L'autor d'aquestes paraules fou Gonzalo Puerto Mezquita i l'article original es va publicar al Butlletí de la Societat Castellonenca de Cultura l'any 1955. Va ser profètic i, malauradament, el ball va desaparèixer durant més de seixanta anys.

Els dansants de diferents èpoques sempre havien intentat recuperar aquest ball, si més no, ho tenien en el pensament per a un futur immediat. Ja durant el centenari, sé que es va intentar reviscolar aquest ball perdut, però l'intent no va quallar. La meua i llarga "generació" de dansants des del 1995 fins el 2009 també vam preguntar i intentar recuperar la dansa sense cap fruit profitós. En aquells temps, sabíem de bona font que només hi havia tres persones que havien ballat la dansa. Eren Manuel Chervet (Serrano), Vicent Escorihuela (Joder) i José Guarch (Roja). Lamentablement, el temps va passar i els "tios" Serrano i Joder van desaparèixer sense poder contar-nos els seus records. El tema es va refredar, però bategava lleument la idea de revifar la samarreta.

La història va nàixer a l'Oficina de Turisme. En unes converses amb Amparo Cano va eixir el tema de recuperar la Samarreta. Vam parlar del seu oncle José Guarch i dels records que podia tenir del ball. Amparo va parlar amb el seu familiar amb paciència i tractant de fer-li recordar tots els detalls. El "tio" Roja i la seva memòria prodigiosa van fer la resta. Al cap d'un temps i amb tots els fills lligats vam fer una trobada que va ser i serà a la vegada inoblidable

i emocionant. Dissabte Sant de l'any passat per la vesprada tot es va conjuntar per fer un encontre entre totes les parts implicades. D'una banda José Guarch i Amparo Cano amb els coneixements del ball i la passió per a què tot arribés a bon port. D'altra banda gaiteros i tabalers amb els seus coneixements musicals. Els dansants, els executors finals, van recollir la proposta amb joia. La primera pedra estava ficada. Sabíem com era el ball, coneixíem la música que gaiteros i tabalers de seguida van interpretar, vam aprendre el ritme de les castanyetes i el pas més pausat. José Guarch ens va fer les explicacions que vam plasmar en paper. Tot seguit, ens vam alçar i van interpretar el ball segons les indicacions rebudes. Després vam afegir la música de vent (gaita) i la percussió (tabal i castanyetes). El projecte ja era una realitat, només calia ficar el remat. Altres detalls que José Guarch ens va contar foren el lloc de ball –la placeta de Guarch, enfront de la casa pairal dels Osset- i el moment –només a les cercaviles i quan s'inicia la volta pels carrers de Tomàs Salvador, Raval, etc.-.

Els assajos van ser nombrosos i presos amb una serietat quasi espartana i professional pels músics i els dansaires. La il·lusió i el treball de moltes persones va quedar ferm com el millor dels forjats. Només calia ballar la *première* i esperar les crítiques d'un públic amb molts coneixements.

Ara passaré a explicar com es desenvolupa el ball: tots i totes coneixeu la música i el ritme interpretada, com no pot ser d'altra manera, per gaiteros i tabalers. El pas és més lent que a la resta del ball dels dansants i les castanyetes també porten un ritme diferent. El ball s'inicia com la resta, dues filades de dansaires enfront quatre a quatre, una amb els mantons rojos i l'altra amb els mantons de Manila blancs. En acabar la primera tocata les dues filades es col·loquen d'esquena. Al següent toc formen dues mitges llunes. Després de la següent tocata fan un cercle i els balladors miren cap a dintre. Posteriorment, la rotllana mira cap a fora. Seguidament tots els dansants donen mitja volta cap a l'interior. Amb la tocata posterior els balladors desfan el rogle i fan una única fila mirant el sud (volta de Guarch) i intercalant les posicions amb un mantó de cada color. Més tard giren cap a l'oest (carrer Sant Vicent). A continuació volten (sempre cap a la dreta) cap a la part baixa de la plaça.

Finalment, miren cap al palau dels Osset. Per a concloure els balladors tornen a mirar cap al sud, canvia la música i gaiteros i tabalers interpreten la melodia de les festes. Els dansants desfan la filada i ixen de la plaça seguint la cercavila i accelerant el ritme del pas i les castanyetes.

A més dels dansants també els varetes i els arquets tenen balls anomenats la samarreta.

Els primers –els varetes- tenen dos balls amb aquest nom:

- El primer, que he conegut com la samarreta, fa temps que no l'he vist ballar. L'evolució del ball és la següent: les dues filades (una roja i altra blava) de jovenets dansaires esdevenen una. Aleshores, el primer passa el bastó per sobre del muscle i fa arribar la vareta fins al segon. Aquest agafa amb una mà la vareta del primer per davant mentre amb l'altra mà pren la vareta pròpia i la tira cap al darrere. Així fins al final de la filada. Tots els moviments es succeeixen marcant el pas i seguint el ritme del tabal i la gaita. Seguidament, el cap de la dansa inicia una ziga-zaga pels arcs naturals que formen varetes i braços sense amollar les varetes i la resta de la columna segueix el primer fins arribar a l'últim dansant. El primer es fica al final de la filada i quan el més petit arriba al final conclou el ball. La fila torna a l'estat original de les dues filades.

- El segon ball es va recuperar, com altres balls, l'any 1986 amb motiu del Tercer Centenari. La samarreta s'anomena "amb varetes altes". El professor de la dansa va ser José Lerma (Pepet el pintor). Ara explicaré l'evolució del ball que encara es realitza. De nou les dues files esdevenen una, ara tots els participants amb les varetes en alt, més o menys a l'alçada de la cara. El primer es gira i en ziga-zaga va colpejant totes les varetes fins arribar a col·locar-se en última posició. Tots els dansants fan el mateix fins arribar el primer a ocupar el capdavant de la filada. Durant tot el ball es marca el pas. La llarga filada torna a la normalitat, així finalitza el ball.

Els segons –els arquets- també ballen la samarreta.

Les dues filades de dansaires esdevenen una. Amb l'arc de papers de colors desenganxat, el primer passa l'arc al segon que agafa una part del primer i el propi, així fins al final de la columna. El primer enceta el ball marcant el pas a ritme de tabal i de la gaita. Va fent ziga-zaga fins que tots han passat per davall dels arcs i retornen a la formació inicial.

I com tot es pot millorar, sempre ens quedarà el desig de conèixer més sobre la samarreta i perfeccionar-la. Tots ho vam fer amb el millor que vam poder. Seria bo fer un aplec en gent

que poguera recordar algun detall per polir encara més aquest "nou" ball que va ressuscitar a Forcall el dia vint-i-sis d'agost de l'any 2012 en la cercavila de la Mare de Déu de la Consolació.

Gràcies a totes les persones que van fer possible aquesta recuperació: dansants, gaiteros i tabalers, Amparo Cano i José Guarch.

Foto Adela Ramirez Ponce

LES PINTURES RUPESTRES DEL ABRIC DEL MAS DE BARBERÀ (FORCALL, CASTELLÓ)

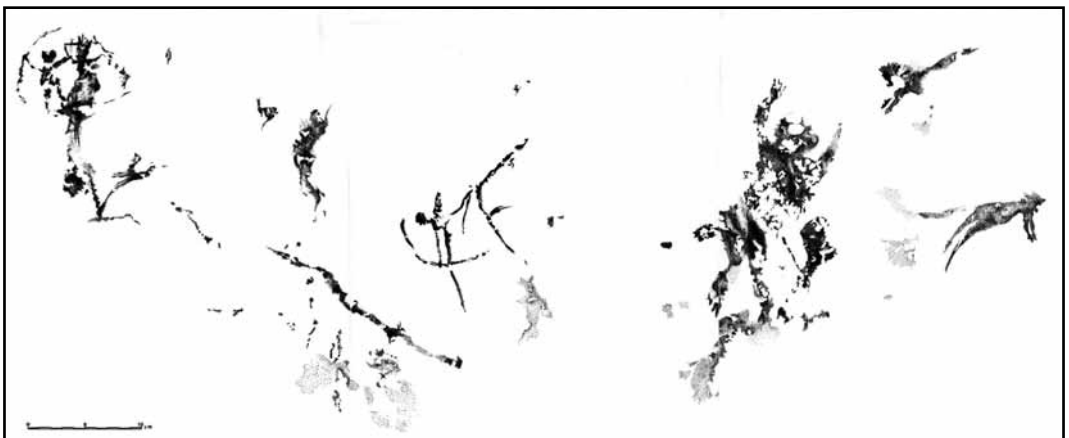
L'espeleòleg Ernest Barreda, el 27 de març de 1995, va cercar noves mostres d'art rupestre "Llevantí" al nostre territori mentre explorava les cavitats del Cingle de la Mola de Sant Cristòfol, on acudim de romeria cada any.

La Mola de Sant Cristòfol, comparteix característiques geomorfològiques amb la resta de la comarca de Els Ports. Que conforma un conjunt de moles més o menys planes, separades per amples valls. Aquest tipus de relleu ve donat pel comportament diferencial front a l'erosió dels materials que formen les moles i les valls. Els material que predominen en aquestes moles són de naturalesa calcària.

Les balmes d'art rupestre naturalista ubicades a l'Abric del Cingle de Palanques junt a les trobades a Morella la Vella i les del Mas de Barberà, constitueixen la manifestació "Llevantina" més nord occidental del País.

També existeixen estacions arqueològiques en la pròpia Mola d'en Camaràs amb l'estació neolítica a "La Cova de la Roca Roja de la Mola de Cosme" i a "La Roca de Migdia" en la "Mola de Garumba"

A més, entre masia de Fraixemeno i la de Carceller es senyalen, també restes ibèriques; i cap a Forcall altres restes de l'Edat del Bronze.

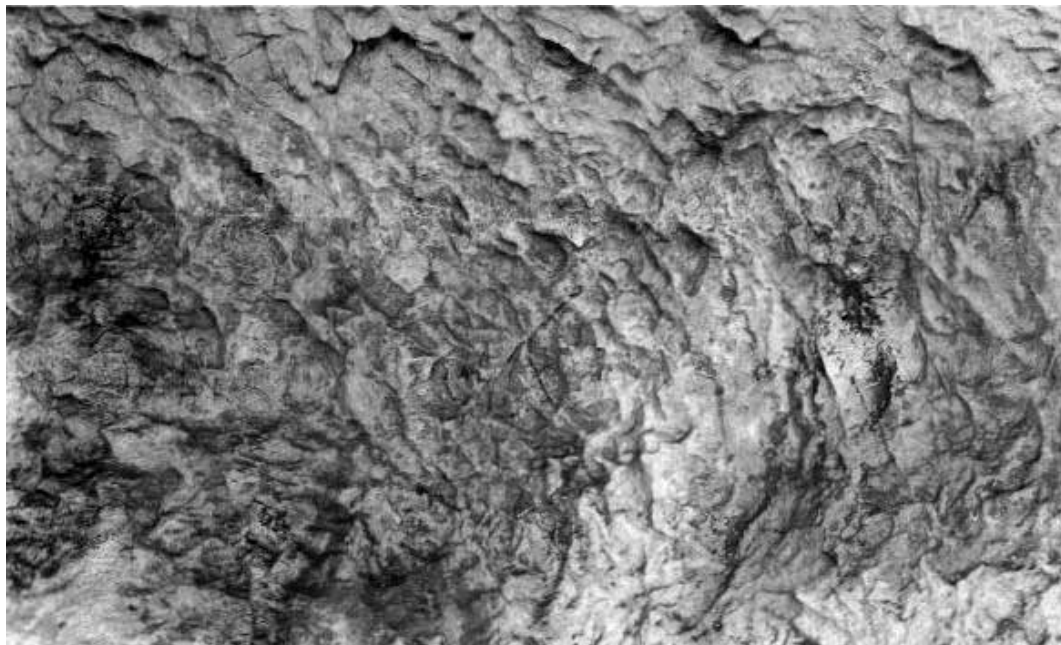

L'ABRIC

Dos resols geminades i simètriques en la base del cantal calcari, roig per l'oxidació queden impactades a l'estació rupestre que trobem al vell camí de Forcall. S'assemblen a dos foses oculars humanes amb el seu envà nasal que els centre. Mentre en la cavitat dreta no presenta cap resta de pintura, en l'esquerra sí que s'aprecien pintures. Comparant-la amb altres pintures com és la de "La Covatina del Mas de la Rambla" a Vilafranca, veiem que les seues zones pintades són aquelles on més temps incideix la llum solar. Així deduíem que el Sol podria ser el centre de les creences esotèriques del pintor llevantí.

Pel que fa a la descripció de les pintures del Mas de Barberà s'hi distingeixen 9 figures les quals cadascuna d'elles podem atribuir-li una interpretació contrastant altres pintures rupestres pròximes a aquesta.

1. La primera figura s'aprecia un estrany animal que mira cap a la dreta. El seu cos està desproporcionat ja que les seues potes darreres, molt inclinades, dupliquen les davanteres. Sense coll, apareix el cap sense morro però amb una boca oberta i un nas més bé humà. Com també tenen aspecte humà els peus que es troben al final d'unes garres estranyes.
2. La figura que segueix la primera, pareix que vulgui representar un poltre però amb unes potes irregulars entre les davanteres i darreres. Del llom prolonga una espècie de coa pel que la zoometria de la figura és anòmla.
3. La tercera figura, és junt a la quarta, la figura més nova del art llevantí. On cada vegada agafa més força que puga ser una representació icono-mítica del circuit cultural del pintor. Es tracta d'un cos voluminós que alça els braços i amb les mans obertes. Molt probablement no com a "orador" sinó amb intenció d'esglaiar, en posició d'atac i pareix que estiga relacionat en la primera figura.
4. En aquesta figura advertim una figura no menys surrealista, probablement onírica.
5. Ens trobem en el centre de petit panell pintat. Sense dubte, aquesta figura representa un caçador, la seua arma, un arc senzill i fletxes pintades amb inseguretat, es troben davall del braç del caçador. L'única pressa que podem associar al caçador és la figura següent.
6. Aquesta figura també és enigmàtica. Es tracta d'un cos semblant al d'una serp on el pintor ha utilitzat un pigment excessivament líquid. Es pot interpretar que l'animal és caçat per la figura anterior, encara que seria estranya la seua captura amb un arc.
7. Sobre el cap de la figura anterior, trobem una altra figura enigmàtica i molt erosionada. D'aquesta figura destaquen dos banyes que se situen en els extrems superiors.
8. D'aquesta figura podem dir que sembla prolongar amb sentit ascendent la línia serpentiforme de la figura 6.
9. Sobre la petita línia horitzontal, que podria provenir de les figures 6 o 8, apareix una representació que podem interpretar com un arbre on trobem a la copa del arbre un caçador que se sosté a una espècie de corda. L'aspecte d'aquest caçador és prou irregular.

Totes aquestes representacions han anat erosionant per la descomposició de la calcària, també és molt destructiva l'acció humana, on trobem grafismes o "recordatoris" d'excursionistes sense escrúpols.

La lectura que tenim del panell del Mas de Barberà sembla ser la d'un relat trencat on només queden símbols o paraules – objectes que no tenen aparentment connexió, pel que no pot hi haure una lectura lògica de la representació. D'alguna manera podem etiquetar el context simbòlic – naturalista que ens ha arribat. Dins d'un afer quotidià de l'home Neolític.

Hem de tenir en compte que són escassos els abrics llevantins que presenten animals que pertanyen a la fauna menor. I quan ho fan, solen estar en la majoria de casos poc definides.

Es reconeix allò hermètic del missatge que ens va deixar el pintor rupestre del Mas de Barberà. Però es creu que estem davant d'un relat simbolista, possiblement el més clar per l'hermetisme. Però es trobem besllums de surrealisme. Així, dins d'un registre temàtic llevantí trobem nous motius que enriqueixen els nostre propi passat.

Adaptació de l'article " *Les pintures rupestres de l'abric del Mas de Barberà (Forcall, Castelló)* "de Norberto Mesado, Ernest Barreda i Joaquín Andrés, publicat en la revista de l'Arxiu de Prehistòria Levantina vol. XXII (València 1997)

Foto Consuelo Ortuño

ASSOCIACIÓ CULTURAL CONFRARIA DE LA SANTANTONÀ DE LA VILA
DE FORCALL
PLAÇA MAJOR 13
12310 FORCALL
confrariasantantona@gmail.com

L'Associació Cultural Confraria de la Santantonà de la Vila de Forcall està preparant un **curs per aprendre a tocar la dolçaina i el tabal** que es desenvoluparà a Forcall durant les vesprades dels dissabtes del curs 2013-2014.

La reunió informativa serà dissabte 14 de setembre a les 19:30 hores al saló d'actes de l'Ajuntament.

Totes les persones majors de vuit anys interessades que passen a apuntar-se a l'Ajuntament indicant l'instrument que es voldrà aprendre.

El professor serà **José Vicente Castel Ariño** de Morella.

Tots i totes coneixeu l'existència de l'Associació Cultural Confraria de la Santantonada de la Vila de Forcall. Aquesta associació es va crear fa uns anys per estudiar, recolzar, defensar i difondre la festa de Sant Antoni del nostre poble.

Amb aquesta butlleta oferim la possibilitat d'incorporar-vos a l'Associació per treballar i col·laborar amb el nostre Sant Antoni. Ens agradaria comptar amb tot el suport possible per part dels veritables protagonistes de la festa, forcallans i forcallanes. Si aquest és el vostre desig podeu omplir la següent papereta d'inscripció i enviar-la o fer-la arribar a l'adreça:

Ajuntament de Forcall

Associació Cultural Confraria de la Santantonà de la Vila de Forcall

Plaça Sant Miquel, 6 12310 Forcall Castelló

Nom:.....Cognoms:.....

Adreça electrònica:

DNI:.....Adreça:.....

Població: CP. Província:

Dades bancàries: Quota anual: 10 €

Banc o Caixa: Adreça de l'entitat:

Població: N.C.C.

..... a de de 20

Signatura:

Per a qualsevol dubte podeu trobar-nos a confrariasantantona@gmail.com

Forcallans que fan possible
la continuïtat d'una tradició:

Comissió de Festes 2013

Ajuntament de Forcall.

Tabaleters i Dolçainers de Forcall

Despeses Festes 2012. Ajuntament de Forcall

Bous i embolades _____	5.492,50 €
lloguer grup electrògen _____	1.149,50 €
Danses, coets i llepolies _____	1.570,00 €
Assegurances (sols accident) _____	670,00 €
Ambulància _____	806,01 €
Metge i ATS _____	2.810,00 €
Aparellador carrafals i barreres _____	531,00 €
Prograam festes _____	720,00 €
TOTAL _____	13.749,01 €